

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Ortaöğretim Genel Müdürlüğü

GÜZEL SANATLAR LİSESİ
ÇALGI EĞİTİMİ
ÇELLO DERSİ
ÖĞRETİM PROGRAMI
9, 10, 11 ve 12. Sınıflar

Ankara 2016

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ.....	3
ÇELLO DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN GENEL AMAÇLARI	5
ÇELLO DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖĞRENCİLERE KAZANDIRMAYI HEDEFLEDİĞİ BECERİLER	6
ÇELLO DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖĞRENME- ÖĞRETME YAKLAŞIMI.....	7
ÇELLO DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI.....	8
ÇELLO DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR.....	9
ÇELLO DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI	10
ÇELLO DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE VE SÜRELERİ.....	11
9. SINIF ÇELLO DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE, KONU VE KAZANIMLARI	13
10. SINIF ÇELLO DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE, KONU VE KAZANIMLARI	16
11. SINIF ÇELLO DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE, KONU VE KAZANIMLARI	19
12. SINIF ÇELLO DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE, KONU VE KAZANIMLARI	23

GİRİŞ

Çello, (İtalyanca; violoncello) Türkçeye viyolonsel ya da çello olarak yerleşmiş, dört telden oluşan, tam beşli olarak akortlanan yaylı grubuna ait bir çalgıdır. Ayrıca çalgılar içerisinde keman ailesi olarak adlandırılan keman, viyola, kontrabas grubunun üyesidir. Müzik dünyasında, modern senfoni orkestralarının yaylı bölümlerinde, yaylı çalgılar orkestralarında, oda müziği gruplarında yer alırken, solo olarak da icra edilmektedir.

Çello, 16. yy'da çalgı yapımcısı Amati ailesi tarafından, viola da gamba ve daha küçükü olan viola da braccio gibi orta büyüklükteki yaylı çalgılardan türetilmiştir. Bologna'da yeni tip sargılı telin bulunuşuyla beraber çellonun kullanımı yaygınlık kazanmıştır. 18. yy'a gelindiğinde çello, orta büyüklükteki yaylı çalgıların yerini tamamen almıştır. Çello çalan kişiler, "çellist" olarak adlandırılmaktadır.

Çello fa anahtarı içerisinde, alt dizekte (orta do'nun altında) a3 ile başlayarak re3, sol2, do2 olarak beşli aralıkla akort edilmektedir. Ayrıca çalgının ağırlığını desteklemek amacı ile pik olarak adlandırılan çeşitli ağaç, metal vs. malzemelerden üretilmiş bir çubuk üzerinde icra edilir.

Çello klasik Batı müziği ve diğer çalgı müzikleri içerisinde yer almakta, insan sesine en yakın çalgı olarak kabul edilmektedir. Orkestranın bir parçası olmakla birlikte, oldukça zengin konçerto, sonat, etüt, eser repertuarına sahiptir.

Çello için bilinen en iyi eserler arasında J.S. Bach'ın 6 solo süiti bulunmaktadır. Bu süitlerden ilki Prelüd bölümü oldukça ünlüdür ve bu eser çeşitli çalgılar için transkripsiyonları oluşmuştur. Bestecilik evrimi açısından üç bölümü kapsayan süreç (Klasik-Romantik-20.Yüzyıl), Beethoven'ın çello ve piyano için 5 sonatı, J.Haydn'ın do ve re majör olarak yazdığı iki konçerto Klasik Dönem'in en önemli eserleri olarak göze çarpmaktadır. Romantik Dönem repertuarı, Schuman çello konçerto, Dvorak çello konçertosunun yanı sıra iki sonat ve Brahms'ın ikili konçertosunu içerir. 20. yüzyılın başlarında gelen besteler, Elgar Çello Konçerto, Debussy'nin çello-piyano sonatları, Kodaly ve Hindemith'in solo çello sonatlarıdır. 20.yüzyıl müziği konusunda uzmanlaşmış S.Palm ve M. Rostropovich gibi solistler tarafından Prokofief, Schostakovich, Britten, Ligeti, Lutoslawski, Dutilleux gibi besteciler teşvik edilmiş, bunlarla iş birliği yapılmış ve bu yolla oldukça popüler eserler üretmişlerdir. Bu çalgı popüler müzik içerisinde daha az yaygın olmakla birlikte 1970'lerde pop ve eğlence müziği içerisinde de kullanılmıştır. Günümüzde, klasik Batı müziği, Türk halk müziği, Türk sanat müziği, popüler müzikler; rock ve pop gibi türler içerisinde de yerini almış ve yaygın olarak kullanılmaktadır.

Çello tarihinde yaşanan tüm bu gelişmelere paralel olarak ülkemizde de profesyonel çello eğitimi Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümü ve konservatuvarlar; lisans düzeyinde ise, konservatuvarlar, güzel sanatlar fakülteleri ve eğitim fakülteleri güzel sanatlar bölümü müzik eğitimi anabilim dallarında verilmektedir. Ortaöğretim Güzel Sanatlar Lisesi müzik bölümünde uygulanan çello eğitimi, ilgili öğretim programının "Çalgı Eğitimi Dersi" kapsamında ele alınmaktadır. Çalgı eğitimi, Güzel Sanatlar Lisesi müzik bölümü öğrencilerinin öz güven ve müzikal gelişimleri için önem verilmesi gereken temel boyutlardan biri olarak görülmektedir. Bireye kendi yaşantısı yoluyla belirli amaçlar doğrultusunda planlı, düzenli ve yöntemli çalışarak herhangi bir çalgıyı çalma becerisi kazandırma sürecini kapsamaktadır. Bu süreç, öğrencilere ulusal ve uluslararası eserlerden oluşan repertuar birikimi kazandırarak, dinleti, konser vb. etkinliklerde becerilerini sergilemelerine olanak sağlayacaktır.

Bu bağlamda, Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümü programındaki Çalgı Eğitimi Dersi ve içeriği, bu eğitimin amacına ulaşmasında önemli bir rol oynayacaktır. Bu amaçla, genelde Çalgı Eğitiminde özelde Çello Eğitiminde uygulanan öğretim programının bu eğitim sürecinin amacına ulaşmasında önemli bir etken olduğu düşünölmektedir.

Tüm bu belirtilenlerin yanı sıra, Güzel Sanatlar Lisesi öğrencilerinin genellikle 14-15 yaşlarında çello eğitimine başladığı ve bu çalgıyla çoğunlukla hayatlarında ilk kez tanıştıkları gerçeği de dikkate alındığında, çello eğitiminin ve ders materyallerinin daha hassas ölçütler içermesi gerekmektedir. Bu görüşlerden hareketle hazırlanan Çello Dersi Öğretim Programı, bu alanda daha önce yapılmış programlar, çello başlangıç metotları, çello dersini yürüten öğretmen görüşleri, eğitimde çevreden-evrene ilkesinden hareketle öğrencilerin, Türk kültür mirası içerisindeki müzik ortamında yetişmiş olduğu gerçeğinden yola çıkılarak hazırlanmıştır.

ÇELLO DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN GENEL AMAÇLARI

Çello Dersi Öğretim Programı 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 2. maddesinde ifade edilen Türk Millî Eğitiminin genel amaçları ve temel ilkeleri esas alınarak hazırlanmıştır.

Bu programla ile öğrencinin;

1. Çellonun tarihsel süreçteki değişimi ve gelişimi hakkında bilgi sahibi olması,
2. Çello edebiyatı ve dönemleri hakkında bilgi sahibi olması,
3. Çellonun yapısal özelliklerini tanıması,
4. Çello çalmada temel davranış ve becerileri kavraması ve uygulaması,
5. Çelloda teknik ve müzikal gelişimini sağlamada sorumluluk bilinci kazanması,
6. Türk ve dünya müziği eserlerinden bir dağarcık oluşturması,
7. Bireysel sahne performanslarında kaygı düzeyini asgariye indirmesi,
8. Bireysel ve grup çalışmalarında sorumluluk bilincini geliştirmesi,
9. Türk müziğinin temel tür, biçim ve özellikleri hakkında bilgi sahibi olması amaçlanmaktadır.

ÇELLO DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖĞRENCİLERE KAZANDIRMAYI HEDEFLEDİĞİ BECERİLER

Çello Dersi Öğretim Programı'yla öğrencilere kazandırılması hedeflenen beceriler aşağıda sunulmuştur.

1. Sağ ve sol el koordinasyon becerisi
2. Farklı yay çeşitleri ve tekniklerini uygulama
3. İcra (yorumlama)
4. Çok seslilik uygulamaları yapma
5. Nitelikli ses üretme
6. Deşifre
7. Sahne ve performans
8. Analitik düşünme
9. Müziksel işitme
10. Sahne ve performans
11. İş birliği
12. İletişim
13. Bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanma

ÇELLO DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMI

Çalgı eğitiminde öğrenme, kişinin yeteneklerine, onun biyolojik ve kültürel gelişmişliğine, müziğe ve çalgıya karşı olan ilgisine, öğrenme ortamının durumuna bağlı olabilmektedir. Her öğrencinin çalgıya ve müziğe olan yatkınlığı farklı olabileceği için, Çello Dersi Öğretim Programında yer alan kazanımlar farklı bilişsel ve psikomotor beceriyi vurgulayacak şekilde yapılandırılmış, konular öğrencilerde müzik bilinci oluşturacak nitelikte tasarlanmıştır. Programda bilgi, beceri, değer ve tutum açısından denge gözetilmiştir. Programda yer alan bilgi, beceri ve değerlerin öğrencilere kazandırılabilmesi için aktif öğrenme yöntemlerinin ve öğretim etkinliklerinin kullanımı gerekmektedir.

Sınıf ortamı, öğrencileri öğrenmeye motive etmek ve öğrencilerin konuya ilgisini çekmek için öğrenmeye uygun olarak düzenlenmelidir. Bu düzenlemenin nasıl olacağına öğretmen ve öğrenciler birlikte karar vermelidir. Öğrencilerin yeni öğrendikleri ile geçmiş yaşantılarında kazandıkları bilgileri bütünleştirmeleri ve bilgiyi anlamlandırmaları için anlamlandırma ve örgütleme stratejilerinden yararlanılabilir. Bu amaçla proje çalışmaları, tasarımıyla öğrenme, öğretmekle öğrenme, iş birlikli öğrenme yöntem ve teknikleri kullanılabilir. Eğitim ortamı, öğrencilerin öğrenme ortamıyla daha fazla etkileşimde bulunmalarına, dolayısıyla zengin öğrenme yaşantıları geçirmelerine olanak sağlayacak şekilde düzenlenmelidir. Böylece öğrenciler, daha önceki öğrendiklerini sınama, yanlışlarını düzeltme ve hatta önceki bilgilerinden vazgeçerek yerine yenilerini koyma fırsatı elde edeceklerdir. Öğretmen, öğrencilerin bireysel farklılıklarına uygun seçenekler sunmalı, yönergeler vermeli ve her öğrencinin kendi kararını kendisinin oluşturmasına yardımcı olmalıdır.

Çalgı eğitimi birçok teknik ve müzikal becerinin öğrenilmesini gerektiren bir eğitim sürecidir. Öğrencilerin bu kazanımları edinebilmeleri için öğrenmeyle ilgili çeşitli taktik, teknik, beceri ve bilişsel özelliklere sahip olmaları gerekir. Öğrencilerin, bu niteliklere sahip olmaları etkili bir biçimde gerçekleştirilecek olan eğitim uygulamalarından geçmektedir. Çello eğitimi sürecinde çello çalmaya yönelik gerekli temel becerilerin kazanılması, büyük ölçüde öğrencilerin kendi öğrenme yollarının farkında olmasına ve kendi öğrenmelerini yönlendirebilmelerine bağlıdır. Öğrenciler çalıştıkları eserleri dinleyerek yorum ve yorumcular arasındaki farkları tespit edebilir, kendilerine ait bir yorumlama stili geliştirebilirler. Aynı zamanda çaldıkları eserlerin dōnemsel özelliklerine uygun çalma tekniklerini kavrayarak yaratıcı yönlerini ortaya çıkartabilirler. Öğretmen bilgi dağıtıcı rolü yerine, öğrencilerinin anlam kurmalarına yardımcı rolünü benimsemelidir.

Programın uygulanmasında öğretmen tek bir öğrenme-öğretme stratejisi belirlemek zorunda değildir. Kazanımların içeriği ve öğrenciye kazandırılması hedeflenen becerilere bağlı olarak farklı öğrenme-öğretme stratejileri (buluş yoluyla öğrenme, sunuş yoluyla öğrenme, araştırma yoluyla öğrenme, tam öğrenme, iş birlikli öğrenme, yapılandırmacı öğrenme), yöntem ve teknikleri dengeli ve amacına uygun şekilde birlikte kullanılabilir.

ÇELLO DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI

Değerlendirme; öğretim programında yer alan kazanımlarda belirtilen bilgi, beceri ve tutumlara öğrencilerin ne oranda ulaştıklarının tespit edilmesi ve tespit edilen eksik ya da yanlış öğrenmelerin giderilmesi için önlemler alınmasının sağlanması açısından önemlidir. Çeşitli ve çok sayıda ölçme aracı kullanılarak sistematik olarak yapılan değerlendirme sonuçları, sadece not vermek için değil; öğrencilere performansları hakkında geri bildirim verme, öğrencileri gösterebilecekleri en üst performans seviyesine ulaştırmak için motive etme, öğretim etkinliklerinin ve öğretim programının etkililiğini belirleme amacıyla kullanılabilir.

Yapılan değerlendirme çalışmaları; öğretim programında belirtilen kazanım, hedef ve amaçlarla örtüşmelidir. Yapılan değerlendirme çalışmalarının sürekli olması önemlidir. Öğretim öncesinde yapılan değerlendirme, öğrenci hakkında bilgi edinilmesini ve öğrenme hedeflerinin belirlenmesini; öğretim sırasında yapılan değerlendirme, öğrenci ve öğretmene geri bildirim verilmesini; öğretim sonunda yapılan değerlendirme, öğrenme hedeflerinin karşılanıp karşılanmadığı ve belirli alanlarda değişiklik yapılması gerekip gerekmediği hakkında karar vermeyi sağlayacaktır. Değerlendirme çalışmaları, farklı öğrenci yetenek ve beceri düzeylerinin yanı sıra okul ve sınıf ortamı göz önünde bulundurularak hazırlanmalı ve uygulanmalıdır. Kullanılacak ölçme aracı ve değerlendirme yaklaşımı, ölçülmek istenen becerilere ve değerlendirme sonuçlarının hangi amaçla kullanılacağına bağlı olarak belirlenmelidir. Psikomotor ve duyuşsal alanlara ilişkin kazanımların değerlendirilmesinde, dereceli puanlama anahtarı ya da derecelendirme ölçekleri şeklinde tasarlanmış gözlem formlarının yanı sıra öz ve akran değerlendirme formları kullanılabilir. Bu formlarda; teknik boyutta, yay ve çalgıya hâkimiyet, yay tekniklerinin doğru ve etkili kullanımı, etüt veya eserde yer alan seslerin doğru seslendirilmesi, pozisyon geçişleri, metrik ve ritmik yapısına uygun seslendirilmesi, doğru bir artikülasyonla seslendirilmesine; müzikal boyutta ise etüt veya eserin bir bütünlük içinde, güzel etkili nitelikli ses üretilerek seslendirilmesi, müzikal çizgiye uygun doğru bir cümleme ile seslendirilmesi, nüansların etkili bir biçimde uygulanabilmesine ilişkin ölçütlere yer verilmelidir. Bilişsel ve psikomotor alanlara ilişkin kazanımların değerlendirilmesinde ise bireysel ya da grup çalışması şeklinde tasarlanmış proje ve performans çalışmaları kullanılabilir.

Değerlendirme sonrasında performansları hakkında verilen yapıcı geri bildirimler; öğrencilerin neyin önemli olduğunu, neyin öğretilmeye çalışıldığını ve hangi alanda gelişmek için çaba sarf etmeleri gerektiğini kavramalarını sağlayacaktır.

ÇELLO DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR

1. Programın hazırlanması aşamasında öğrencilerin özellikle çalgılarıyla duygusal anlamda bütünleşmeleri, belleklerini, seslendirme ve yorumlama yetilerini geliştirmeleri, Türk ve dünya müziğini tanıma amaçları güdülmüştür. Bu amaçla hazırlanan programın uygulanmasında da özellikle ünite başlıkları ve kazanımlardaki içerik sınırlamasına dikkat edilmesi gerekmektedir.

2. Öğretmen kazanımları gerçekleştirirken öğrencinin motivasyonunu, hazır bulunuşluk düzeyini dikkate almalıdır.

3. Öğretmen programın kazanımları ile örtüşen farklı eserleri öğrenciye verebilir. Bu durumda öğretmenin göz önünde bulundurması gereken en önemli hususlardan birisi, eserin teknik düzey olarak öğrenciye uygunluğudur. Yanlış eser seçiminin öğrencinin başarısını olumsuz yönde etkileyeceği unutulmamalıdır. Programdaki kazanımların sıralanışı, dersin işleniş sırası olarak düşünülmelidir. Dolayısıyla seçilen eserlerin de öğrenciden beklenen kazanımlara uygun olması, öğretici özellikler taşıması gerekmektedir.

4. Dinleme çalışmalarında; öğrencilerin eserlerin müziksel ve dönem özellikleri, seslendirme yorumlama özelliklerini dikkate alarak fikir edinmeleri sağlanmalıdır.

5. Programda öğrencilerin yaş grupları da dikkate alınarak popüler müziklerden yararlanılması düşünülmüştür. Dolayısıyla öğretmen, öğrencilerin taleplerini ve program kazanımlarını gözетerek farklı türlerdeki eserlerden yararlanabilir.

6. Öğrenciler müzikte öğrendiklerini diğer konu alanlarına uygulayabilirler. Doğru şartlar altında hayat boyu öğrenme ve kariyer becerilerini geliştirmelerine katkı sağlayacak yaratıcı yetlilikler ve beceriler edinebilirler. Müzik öğrenimi bilişsel, duyuşsal ve psikomotor becerilerin edinilmesini gerektirir. Bu bakımdan öğrencilerin bilgi, beceri ve tutumları ilişkilendirmelerine olanak sağlayacak etkinlikler tasarlanmalı ve uygulanmalıdır.

7. Müzik manevi, kültürel ve evrensel değerlerin sanat yoluyla aktarılmasında önemli bir yer tutmaktadır. Bu bakımdan öğrenme sürecinde programda yer alan üniteler ve kazanımlarla ilişkilendirilerek tabloda sunulan değerlere ilişkin çalışma ve etkinliklere yer verilmesi önemlidir. Etkinlik ve çalışmalar planlanırken örnek olarak verilmiş konu başlıklarından yararlanılabilir.

Değerler	Konu Başlığı
Öz güven	Hedef belirleme
Çalışkanlık	Kararlılık
Doğruluk ve dürüstlük	Kendine karşı dürüstlük (öz denetim)
Sorumluluk	Kendine karşı sorumluluğu

Bu değerlerin, öğrencilere aktarılabilmesi için, öğrenme-öğretme sürecinde kullanılacak ders kitabında etkinlik, çalışma, araştırma konusu veya okuma parçası olarak yer alması sağlanmalıdır.

ÇELLO DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI

9, 10, 11 ve 12. sınıflar için geliştirilen programda ünite temelli yaklaşım esas alınmıştır. Programda; 9. sınıf düzeyinde beş, 10. sınıf düzeyinde beş, 11. sınıf düzeyinde altı, 12. sınıf düzeyinde altı ünite yer almaktadır. Ünitelerde yer alan konuların işlenişi sırasında dikkat edilmesi gereken hususlar, açıklama veya sınırlamalar ilgili konu başlıklarının altında verilmiştir. Kazanımlar; sınıf düzeyi, ünite numarası, konu numarası ve kazanım numarası esas alınarak numaralandırılmıştır. Kazanımlara ilişkin açıklamalar, sınırlamalar veya uyarılar kazanımı takip eden satırda italik yazı karakteriyle ifade edilmiştir.

Kazanımların yapısı aşağıda şematik olarak gösterilmiştir.

Sınıf Düzeyi	Ünite no.	Konu no.	Kazanım no.	Kazanım İfadesi	Kazanım Açıklaması
9.5.4.2.				La minör dizisini çalar.	<i>La minör tonunda geçmiş kazanımlarla ilişkilendirilebilecek örnek etüt ve eserler seslendirilmesi sağlanır.</i>

ÇELLO DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE VE SÜRELERİ**9. Sınıf**

Üniteler	Kazanım Sayıları	Süre/Ders Saati	Oranı (%)
Çellonun Temelleri	3	2	5
Çello Çalmada Temel Unsurlar	8	4	11
I. Pozisyon ve Örnek Uygulamalar	8	6	17
Yay Teknikleri I	4	6	17
Dizi-Makamlar ve İlgili Dağarcık I	21	18	50
TOPLAM	44	36	100

10. Sınıf

Üniteler	Kazanım Sayıları	Süre/Ders Saati	Oranı (%)
Seslendirme ve Yorumlamada Temel Unsurlar	9	4	11
Yay Teknikleri II	7	5	14
Dizi-Makamlar ve İlgili Dağarcık II	21	21	59
Çok Seslilik I	4	3	8
Popüler Müzik Dağarcığı	2	3	8
TOPLAM	43	36	100

11. Sınıf

Üniteler	Kazanım Sayıları	Süre/Ders Saati	Oranı (%)
Seslendirme-Yorumlamada Farklı Çalma Biçim ve Uygulamaları	6	10	14
II. Pozisyon ve Örnek Uygulamalar	3	10	14
Çello Müziğinde Dönemler I	2	5	7
Dizi-Makamlar ve İlgili Dağarcık III	21	21	29
Çok Seslilik II	6	8	11
Uygulama Sergileme Dağarcığı I	6	18	25
TOPLAM	44	72	100

12. Sınıf

Üniteler	Kazanım Sayıları	Süre/Ders Saati	Oranı (%)
Seslendirme-Yorumlamada Farklı Çalma Biçim ve Uygulamaları II	4	8	11
III. Pozisyon ve Örnek Uygulamalar	4	10	14
Çello Müziğinde Dönemler II	4	7	10
Dizi-Makamlar ve İlgili Dağarcık IV	21	21	29
Çok Seslilik III	6	6	8
Uygulama Sergileme Dağarcığı II	6	20	28
TOPLAM	45	72	100

9. SINIF ÇELLO DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE, KONU VE KAZANIMLARI

9.1. ÇELLONUN TEMELLERİ

Terimler: Çellonun anahtarı, telleri, akort düzeni.

9.1.1. Çellonun Tarihsel Süreci

9.1.1.1. Çellonun tarihsel süreçteki değişim ve gelişimini açıklar.

a) *Çellonun tarihsel süreçte üstlendiği rol ve fiziksel değişimi açıklanmalıdır.*

b) *Çellonun Türk müziğine girişi ve Türk müziğinde tarihsel süreçte nasıl kullanıldığına ilişkin bilgi verilmelidir.*

9.1.2. Çello ve Yayın Özellikleri

9.1.2.1. Çellonun yapısal özelliklerini tanır.

9.1.2.2. Yayın yapısal özelliklerini tanır.

9.2. ÇELLO ÇALMADA TEMEL UNSURLAR

9.2.1. Çello Çalmada Temel Davranışlar/Hazır Bulunuşluk

9.2.1.1. Çello ve yayın doğru teknikte tutuşunu açıklar.

9.2.1.2. Çello ve yayın doğru teknikte tutuşunu gösterir.

Çello çalmada duruş pozisyonunun doğru ayarlanması, kol ve ellerin konumunun doğru yerleştirilmesi sağlanmalıdır.

9.2.2. Çelloda Ses Üretimi

9.2.2.1. Yayı teller üzerinde düzgün çeker ve iter.

9.2.2.2. Yayı teller üzerinde eşit baskılı hareket uygular.

9.2.2.3. Çelloda yayın her bölümünde nitelikli ses üretir.

9.2.3. Çelloda Yay Şekilleri

9.2.3.1. Yayın bütünü kullanır.

9.2.3.2. Yayın farklı bölümlerini tanır.

9.2.3.3. Yayın farklı bölümlerinde çalar

9.3. I. POZİSYON VE ÖRNEK UYGULAMALAR

Terimler: Pozisyon, do majör, çargah.

9.3.1. Çelloda I. Pozisyon

9.3.1.1. Çelloda I. pozisyon kavramını açıklar.

9.3.1.2. Çelloda I. pozisyonda tüm tellerde parmaklarını doğru seslere basar.

La, re, sol ve do tellerinde I. pozisyonda tüm parmakların doğru konumlandırılması sağlanmalıdır.

9.3.2. Do Majör Dizisi

9.3.2.1. I. pozisyonda do majör dizisini açıklar.

9.3.2.2. I. pozisyonda do majör dizisini çalar.

9.3.2.3. I. pozisyonda do majör tonunda örnek eser ve etütler çalar.

9.3.3. Çargâh Makamı

9.3.3.1. I. pozisyonda çargâh dizisini açıklar.

9.3.3.2. I. pozisyonda çargâh dizisini çalar.

9.3.3.3. I. pozisyonda çargâh makamında örnek eser ve etütler çalar.

9.4. YAY TEKNİKLERİ I

Terimler: Detaşe, legato (bağlı).

9.4.1. Detaşe (Ayrı) Çalma Tekniği

9.4.1.1. Detaşe çalma tekniğini açıklar.

9.4.1.2. Eser ve etütlerde detaşe (ayrı) çalma tekniğinin özelliklerini uygular.

9.4.2. Legato (Bağlı) Çalma Tekniği

9.4.2.1. Legato (bağlı) çalma tekniğini açıklar.

9.4.2.2. Eser ve etütlerde legato (bağlı) çalma tekniğinin özelliklerini uygular.

9.5. DİZİ-MAKAMLAR VE İLGİLİ DAĞARCIK I

Terimler: Sol majör, rast, mi minör, la minör, kürdi, buselik, fa majör, re minör.

9.5.1. Sol Majör Dizisi

9.5.1.1. Sol majör dizisini açıklar.

9.5.1.2. Sol majör dizisini çalar.

Sol majör tonunda geçmiş kazanımlarla ilişkilendirilebilecek örnek etüt ve eserler seslendirilmesi sağlanmalıdır.

9.5.1.3. Sol majör tonunda eser ve etütler çalarak dağarcık oluşturur.

9.5.2. Buselik Makamı

9.5.2.1. Buselik makamını açıklar.

9.5.2.2. Buselik makamı dizisini çalar.

Buselik makamında geçmiş kazanımlarla ilişkilendirilebilecek örnek etüt ve eserler seslendirilmesi sağlanmalıdır.

9.5.2.3. Buselik makamında eserler çalarak dağarcık oluşturur.

9.5.3. Mi Minör Dizisi

9.5.3.1. Mi minör dizisini açıklar.

9.5.3.2. Mi minör dizisini çalar.

a) Mi minör tonunda geçmiş kazanımlarla ilişkilendirilebilecek örnek etüt ve eserler seslendirilmesi sağlanmalıdır.

b) Do telinde fa diyez sesi için dördüncü parmağın açılarak kullanılabileceği açıklanmalıdır.

9.5.3.3. Mi minör tonunda eser ve etütler çalarak dağarcık oluşturur.

9.5.4. La Minör Dizisi

9.5.4.1. La minör dizisini açıklar.

9.5.4.2. La minör dizisini çalar.

La minör tonunda geçmiş kazanımlarla ilişkilendirilebilecek örnek etüt ve eserler seslendirilmesi sağlanmalıdır.

9.5.4.3. La minör tonunda eser ve etütler çalarak dağarcık oluşturur.

9.5.5. Kürdi Makamı

9.5.5.1. Kürdi makamını açıklar.

9.5.5.2. Kürdi makamı dizisini çalar.

Kürdi makamında geçmiş kazanımlarla ilişkilendirilebilecek örnek etüt ve eserler seslendirilmesi sağlanmalıdır.

9.5.5.3. Kürdi makamında eserler çalarak dağarcık oluşturur.

9.5.6. Fa Majör Dizisi

9.5.6.1. Fa majör dizisini açıklar.

9.5.6.2. Fa majör dizisini çalar.

Fa majör tonunda geçmiş kazanımlarla ilişkilendirilebilecek örnek etüt ve eserler seslendirilmesi sağlanmalıdır.

9.5.6.3. Fa majör tonunda eser ve etütler çalarak dağarcık oluşturur.

9.5.7. Re Minör Dizisi

9.5.7.1. Re minör dizisini açıklar.

9.5.7.2. Re minör dizisini çalar.

Re minör tonunda geçmiş kazanımlarla ilişkilendirilebilecek örnek etüt ve eserler seslendirilmesi sağlanmalıdır.

9.5.7.3. Re minör tonunda eser ve etütler çalarak dağarcık oluşturur.

10. SINIF ÇELLO DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE, KONU VE KAZANIMLARI

10.1. SESLENDİRME VE YORUMLAMADA TEMEL UNSURLAR

Terimler: Eser, etüt, hız, nüans, anlatım.

10.1.1. Çello Çalmada Hız Değişimleri

10.1.1.1. Eser ve etüt seslendirmede hız değişimlerinin önemini açıklar.

Hız terimlerini belirtmekte kullanılan sembol ve işaretlerin anlam ve kullanımları açıklanmalıdır.

10.1.1.2. Eser ve etütleri hız özelliklerine uygun çalar.

10.1.2. Çello Çalmada Nüans

10.1.2.1. Eser ve etüt seslendirmede nüansların önemini açıklar.

Nüans terimlerini belirtmekte kullanılan sembol ve işaretlerin anlam ve kullanımları açıklanmalıdır.

10.1.2.2. Eser ve etütleri nüans özelliklerine uygun çalar.

10.1.3. IV. Pozisyon ve Örnek Uygulamalar

10.1.3.1. Çelloda IV. pozisyon kavramını yorumlar.

10.1.3.2. Çelloda IV. pozisyonda tüm tellerde parmaklarını doğru seslere basar.

10.1.3.3. Eser ve etütlerde IV. pozisyon konumunu uygular.

Anlatım terimlerini belirtmekte kullanılan sembol ve işaretlerin anlam ve kullanımları açıklanmalıdır.

10.1.4. Müzikalite ve Yorumlama

10.1.4.1. Müzikalitenin-yorumlamanın eser ve etüt seslendirmedeki önemini açıklar.

Eser yorumlamada-seslendirmede hız, nüans ve anlatım ifadelerinin birlikte etkili kullanımının önemi vurgulanmalıdır.

10.1.4.2. Hız, nüans ve anlatım ifadelerini uygulayarak eser ve etütleri seslendirir.

10.2. YAY TEKNİKLERİ II

Terimler: Martele, staccato.

10.2.1. Martele Çalma Tekniği

10.2.1.1. Martele çalma tekniğini açıklar.

10.2.1.2. Eser ve etütlerde martele çalma tekniğinin özelliklerini uygular.

10.2.2. Staccato Çalma Tekniği

10.2.2.1. Staccato çalma tekniğini önceki bilgileriyle ilişkilendirerek açıklar.

10.2.2.2. Eser ve etütlerde staccato çalma tekniğinin özelliklerini uygular.

10.2.3. Karma Yay teknikleri

10.2.3.1. Öğrendiği tüm yay tekniklerini ilişkilendirerek açıklar.

10.2.3.2. Eser ve etütlerde farklı yay tekniklerini uygular.

10.2.3.3. Eser ve etütlerde farklı yay tekniklerini uygulayarak nitelikli ses üretir.

10.3. DİZİ-MAKAMLAR VE İLGİLİ DAĞARCIK II

Terimler: Uşşak, re majör, si minör, rast, si bemol majör, sol minör, hüseyni.

10.3.1. Rast Makamı

10.3.1.1. Rast makamını açıklar

10.3.1.2. Rast makamı dizisini çalar.

Rast makamında geçmiş kazanımlarla ilişkilendirilebilecek örnek etüt ve eserler seslendirilmesi sağlanmalıdır.

10.3.1.3. Rast makamında eserler çalarak dağarcık oluşturur.

10.3.2. Uşşak Makamı

Konu Açıklaması: Uşşak makamında geçmiş kazanımlarla ilişkilendirilebilecek Türk halk müziği (halay, zeybek, türkü vb.) ve Türk sanat müziği (şarkı, peşrev, saz semaisi, sirtö, longa vb.) eser örneklerine yer verilmelidir. Uşşak makamına ait dizi ve eserler Türk müziğinde “yerinden çalma”, “1 ses” “4 ses” gibi ifadelerle adlandırılan transpoze uygulamalarla pekiştirilmelidir.

10.3.2.1. Uşşak makamını açıklar.

10.3.2.2. Uşşak makamı dizisini çalar.

10.3.2.3. Uşşak makamında eserler çalarak dağarcık oluşturur.

10.3.3. Re Majör Dizisi

10.3.3.1. Re majör dizisini açıklar.

10.3.3.2. Re majör dizi çalar.

Re majör tonunda geçmiş kazanımlarla ilişkilendirilebilecek örnek etüt ve eserler seslendirilmesi sağlanmalıdır.

10.3.3.3. Re majör tonunda etüt ve eserler çalarak dağarcık oluşturur.

10.3.4. Si Minör Dizisi

10.3.4.1. Si minör dizisini açıklar.

Minör dizilerdeki armonik, melodik kavramları açıklanarak örnekler uygulanmalıdır.

10.3.4.2. Si minör dizisini çalar.

Si minör tonunda geçmiş kazanımlarla ilişkilendirilebilecek örnek etüt ve eserler seslendirilmesi sağlanmalıdır.

10.3.4.3. Si minör tonunda etüt ve eserler çalarak dağarcık oluşturur.

10.3.5. Hüseyni Makamı

Konu Açıklaması: Hüseyni makamında geçmiş kazanımlarla ilişkilendirilebilecek Türk halk müziği (halay, zeybek, türkü vb.) ve Türk sanat müziği (şarkı, peşrev, saz semaisi, sirtö, longa vb.) eser örneklerine yer verilmelidir. Hüseyni makamına ait dizi ve eserler Türk müziğinde “yerinden çalma”, “1 ses” “4 ses” gibi ifadelerle adlandırılan transpoze uygulamalarla pekiştirilmelidir.

10.3.5.1. Hüseyni makamını açıklar.

10.3.5.2. Hüseyni makamı dizisini çalar.

10.3.5.3. Hüseyni makamında eserler çalarak dağarcık oluşturur.

10.3.6. Si Bemol Majör Dizisi

10.3.6.1. Si bemol majör dizisini açıklar.

10.3.6.2. Si bemol majör dizi çalar.

Si bemol majör tonunda geçmiş kazanımlarla ilişkilendirilebilecek örnek etüt ve eserler seslendirilmesi sağlanmalıdır.

10.3.6.3. Si bemol majör tonunda etüt ve eserler çalarak dağarcık oluşturur.

10.3.7. Sol Minör Dizisi

10.3.7.1. Sol minör dizisini açıklar.

Minör dizilerdeki armonik, melodik kavramlar açıklanarak örnekler uygulanmalıdır.

10.3.7.2. Sol minör dizisini çalar.

Sol minör tonunda geçmiş kazanımlarla ilişkilendirilebilecek örnek etüt ve eserler seslendirilmesi sağlanmalıdır.

10.3.7.3. Sol minör tonunda etüt ve eserler çalarak dağarcık oluşturur.

10.4. ÇOK SESLİLİK I

10.4.1. Çift Ses Çalma

10.4.1.1. Çok seslendirmede çift seslilik kavramını açıklar.

Çok seslendirmenin unsurlarından biri olan çift sesin çello çalmadaki beceri ve müzikaliteye olan katkısı vurgulanmalıdır.

10.4.1.2. Çift sesli etüt ve eser çalar.

10.4.2. Eşlikli Çalma

10.4.2.1. Çok seslendirmede eşlikli çalmanın önemini açıklar.

Çok seslendirmenin unsurlarından biri olan eşlikli eser çalmanın çello çalmadaki beceri ve müzikaliteye olan katkısı vurgulanmalıdır.

10.4.2.2. Eşlikli etüt ve eser çalar.

10.5. POPÜLER MÜZİK DAĞARCIĞI

Terimler: Popüler müzik.

10.5.1. Popüler Müzikler

10.5.1.1. Popüler müzikleri yorumlar.

10.5.1.2. Popüler müziklerden örnek eserler çalar.

Yetişme çağındaki gençlerin ilgi duyabileceği popüler eserlere (pop, caz, tango, vb.) önceki kazanımları pekiştirecek biçimde yer verilmeli ve dağarcık oluşturulması sağlanmalıdır.

11. SINIF ÇELLO DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE, KONU VE KAZANIMLARI

11.1. SESLENDİRME-YORUMLAMADA FARKLI ÇALMA BİÇİM VE UYGULAMALARI I

Terimler: Appogiature, mordan, çarpma, tril, grupetto, vibrato, pizzicato,

11.1.1. Süsleme Çeşitleri

11.1.1.1. Çello müziğinde kullanılan temel süsleme çeşitlerini açıklar.

Appogiature, Mordan, Çarpma, Tril, Grupetto süsleme çeşitleri, ayrı ayrı ele alınarak eserler içerisinde uygulanmaları sağlanmalıdır.

11.1.1.2. Temel süsleme çeşitlerini eser ve etütlerde uygular.

11.1.2. Vibrato Tekniği

11.1.2.1. Vibrato tekniğinin eser yorumlamadaki önemini açıklar.

Vibratonun tamamen oturması için uzun bir süreç gerektirdiği ve devamlı tekrarlanması gerektiği vurgulanmalıdır.

11.1.2.2. Eser ve etütlerde vibrato tekniğini uygular.

11.1.3. Pizzicato Tekniği

11.1.3.1. Pizzicato tekniğinin eser yorumlamadaki önemini açıklar.

11.1.3.2. Eser ve etütlerde sağ el pizzicato tekniğini uygular.

11.2. II. POZİSYON VE ÖRNEK UYGULAMALAR

11.2.1. Çelloda II. Pozisyon

11.2.1.1. Çelloda II. pozisyon kavramını yorumlar.

11.2.1.2. Çelloda II. pozisyonda tüm tellerde parmaklarını doğru seslere basar.

La, re, sol ve do tellerinde II. pozisyonda tüm parmakların doğru konumlandırılması sağlanmalıdır.

11.2.1.3. Eser ve etütlerde II. pozisyon konumunu uygular.

11.3. ÇELLO MÜZİĞİNDE DÖNEMLER I

Terimler: Barok Dönemi.

11.3.1. Barok Dönem Çello Müziği

11.3.1.1. Barok Dönem'in müziksel özelliklerini açıklar.

Barok Dönem'in bestecileri, müziksel özellikleri bu süreçte çellonun tarihi gelişimi ile ilişkilendirilerek açıklanmalıdır.

11.3.1.2. Barok Dönem'e ait eser ve etütleri özelliklerine uygun çalar.

11.4. DİZİ-MAKAMLAR VE İLGİLİ DAĞARCIK III

Terimler: Nihavent, hicaz, la majör, fa diyez minör, nikriz, mi bemol majör, do minör, karcığar.

11.4.1. Nihavent Makamı

Konu Açıklaması: Nihavent makamında geçmiş kazanımlarla ilişkilendirilebilecek Türk Halk Müziği (halay, zeybek, türkü vb.) ve Türk sanat müziği (şarkı, peşrev, saz semaisi, sirtö, longa vb.) eser örneklerine yer verilmelidir. Nihavent makamına ait dizi ve eserler Türk müziğinde “yerinden çalma”, “1 ses” “4 ses” gibi ifadelerle adlandırılan transpoze uygulamalarla pekiştirilmelidir.

11.4.1.1. Nihavent makamını açıklar.

11.4.1.2. Nihavent makamı dizisini çalar.

11.4.1.3. Nihavent makamında eserler çalarak dağarcık oluşturur.

11.4.2. Hicaz Makamı

Konu Açıklaması: Hicaz makamında geçmiş kazanımlarla ilişkilendirilebilecek Türk halk müziği (halay, zeybek, türkü vb.) ve Türk sanat müziği (şarkı, peşrev, saz semaisi, sirtö, longa vb.) eser örneklerine yer verilmelidir. Hicaz makamına ait dizi ve eserler Türk müziğinde “yerinden çalma”, “1 ses” “4 ses” gibi ifadelerle adlandırılan transpoze uygulamalarla pekiştirilmelidir.

11.4.2.1. Hicaz makamını açıklar.

11.4.2.2. Hicaz makamı dizisini çalar.

11.4.2.3. Hicaz makamında eserler çalarak dağarcık oluşturur.

11.4.3. La Majör Dizisi

11.4.3.1. La majör dizisini açıklar.

11.4.3.2. La majör dizi çalar.

La majör tonunda geçmiş kazanımlarla ilişkilendirilebilecek örnek etüt ve eserler seslendirilmesi sağlanmalıdır.

11.4.3.3. La majör tonunda etüt ve eserler çalarak dağarcık oluşturur.

11.4.4. Fa Diyez Minör Dizisi

11.4.4.1. Fa diyez minör dizisini açıklar.

Minör dizilerdeki armonik, melodik kavramları açıklanarak örnekler uygulanmalıdır.

11.4.4.2. Fa diyez minör dizisini çalar.

Fa diyez minör tonunda geçmiş kazanımlarla ilişkilendirilebilecek örnek etüt ve eserler seslendirilmesi sağlanmalıdır.

11.4.4.3. Fa diyez minör tonunda etüt ve eserler çalarak dağarcık oluşturur.

11.4.5. Nikriz Makamı

Konu Açıklaması: Nikriz makamında geçmiş kazanımlarla ilişkilendirilebilecek Türk halk müziği (halay, zeybek, türkü vb.) ve Türk sanat müziği (şarkı, peşrev, saz semaisi, sirtö, longa vb.) eser örneklerine yer verilmelidir. Nikriz makamına ait dizi ve eserler Türk müziğinde “yerinden çalma”, “1 ses” “4 ses” gibi ifadelerle adlandırılan transpoze uygulamalarla pekiştirilmelidir.

11.4.5.1. Nikriz makamını açıklar.

11.4.5.2. Nikriz Makamı dizisini çalar.

11.4.5.3. Nikriz makamında eserler çalarak dağarcık oluşturur.

11.4.6. Mi bemol Majör Dizisi

11.4.6.1. Mi bemol majör dizisini açıklar.

11.4.6.2. Mi bemol majör dizi çalar.

Mi bemol majör tonunda geçmiş kazanımlarla ilişkilendirilebilecek örnek etüt ve eserler seslendirilmesi sağlanmalıdır.

11.4.6.3. Mi bemol majör tonunda etüt ve eserler çalarak dağarcık oluşturur.

11.4.7. Do Minör Dizisi

11.4.7.1. Do minör dizisini açıklar.

Minör dizilerdeki armonik, melodik kavramlar açıklanarak örnekler uygulanmalıdır.

11.4.7.2. Do minör dizisini çalar.

Do minör tonunda geçmiş kazanımlarla ilişkilendirilebilecek örnek etüt ve eserler seslendirilmesi sağlanmalıdır.

11.4.7.3. Do minör tonunda etüt ve eserler çalarak dağarcık oluşturur.

11.4.8. Karcığar Makamı

Konu Açıklaması: Karcığar makamında geçmiş kazanımlarla ilişkilendirilebilecek Türk halk müziği (halay, zeybek, türkü vb.) ve Türk sanat müziği (şarkı, peşrev, saz semaisi, sirto, long vb.) eser örneklerine yer verilmelidir. Karcığar makamına ait dizi ve eserler Türk müziğinde “yerinden çalma”, “1 ses” “4 ses” gibi ifadelerle adlandırılan transpoze uygulamalarla pekiştirilmelidir.

11.4.8.1. Karcığar makamını açıklar

11.4.8.2. Karcığar makamı dizisini çalar.

11.4.8.3. Karcığar makamında eserler çalarak dağarcık oluşturur.

11.5. ÇOK SESLİLİK II

11.5.1. Akor ve Çift Ses Çalma

11.5.1.1. Akor kavramını açıklar.

Çok seslendirmenin unsurlarından biri olan akorun çello çalmadaki beceri ve müzikaliteye olan katkısı açıklanmalıdır.

11.5.1.2. Etüt ve eserlerde üç sesli akor çalar.

11.5.1.3. Etüt ve eserlerde dört sesli akor çalar.

11.5.1.4. Boş tel kullanarak III. pozisyonda çift ses çalar.

Önceki kazanımlarla ilişkili eserlere yer verilmelidir.

11.5.2. Eşlikli Çalma

11.5.2.1. Çok seslendirmede eşlikli çalmanın önemini açıklar.

Çok seslendirmenin unsurlarından biri olan eşlikli eser çalmanın çello çalmadaki beceri ve müzikaliteye olan katkısı açıklanmalıdır.

11.5.2.2. Eşlikli (çello-çello, çello-piyano, çello-gitar) etüt ve eser çalar.

Öğrencinin eşlikli çalabileceği dağarcık oluşturması sağlanmalıdır.

11.6. UYGULAMA SERGİLEME DAĞARCIĞI I

11.6.1. Türk Müziği

11.6.1.1. Türk müzik türlerini yorumlar.

11.6.1.2. Türk müziklerden örnek eserler çalar.

Türkü, zeybek, sırto, peşrev, vb. Türk müziği örnekleri, önceki kazanımlarla pekiştirilerek, konser, dinleti vb. etkinliklerde sergilenecek dağarcık oluşturulması sağlanmalıdır.

11.6.2. Klasik Batı Müziği

11.6.2.1. Batı müziklerinden örnekleri yorumlar.

11.6.2.2. Batı müziğinden örnek eserler çalar.

Sonat, Menüet, vb. Batı müziği örnekleri, önceki kazanımlarla pekiştirilerek, konser, dinleti, vb. etkinliklerde sergilenecek dağarcık oluşturulması sağlanmalıdır.

11.6.3. Popüler Müzikler

11.6.3.1. Popüler müzikleri yorumlar.

11.6.3.2. Popüler müziklerden örnek eserler çalar.

Pop, caz, tango, vb. popüler müzik örnekleri önceki kazanımlarla pekiştirilerek, konser, dinleti, vb. etkinliklerde sergilenecek dağarcık oluşturulması sağlanmalıdır.

12. SINIF ÇELLO DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE, KONU VE KAZANIMLARI

12.1. SESLENDİRME-YORUMLAMADA FARKLI ÇALMA BİÇİM VE UYGULAMALARI II

Terimler: Tonalite, flageolet.

12.1.1. Tonalite-Nitelikli Ses Üretme

12.1.1.1. Çelloda öğrendiği dizilerle nitelikli ses üretir.

Dizilerde, farklı ritimsel öğeler kullanılması sağlanmalıdır.

12.1.1.2. Öğrendiği dizileri yayın farklı bölümlerinde nitelikli ses üreterek çalar.

12.1.2. Flageolet Çalma Tekniği

12.1.2.1. Flageolet çalma tekniğini açıklar.

12.1.2.2. Eser ve etütlerde flageolet çalma tekniğinin özelliklerini uygular.

Flageolet tekniği, sonraki kazanımlarla tekrarlanarak pekiştirilmelidir.

12.2. III. POZİSYON VE ÖRNEK UYGULAMALAR

12.2.1. Çelloda III. Pozisyon

12.2.1.1. Çelloda III. pozisyonu yorumlar.

12.2.1.2. Çelloda III. pozisyonda tüm tellerde parmaklarını doğru seslere basar.

La, re, sol ve do tellerinde II. pozisyonda tüm parmakların doğru konumlandırılması sağlanmalıdır.

12.2.1.3. Eser ve etütlerde III. pozisyon konumunu uygular.

12.2.2. Karma Pozisyonlar (I-II-III-IV)

12.2.2.1. I, II, III, IV. pozisyon ve konumlarını karma olarak eser ve etütlerde uygular.

I, II, III, IV. pozisyon içeren etüt ve eserler öğrencinin dağarcığına kazandırılmalıdır.

12.3. ÇELLO MÜZİĞİNDE DÖNEMLER II

Terimler: Klasik Dönem, sonat, sonatin.

12.3.1. Klasik Dönem Çello Müziği

12.3.1.1. Klasik Dönem'in müziksel özelliklerini açıklar.

Klasik Dönem'in bestecileri, müziksel özellikleri bu süreçte çellonun tarihi gelişimi ile ilişkilendirilerek açıklanmalıdır.

12.3.1.2. Klasik Dönem çello müziğinde sonat biçiminin genel özelliklerini açıklar.

Klasik Dönem sonatları ile beraber daha küçük bir form olan "sonatin" biçimi de gösterilmelidir.

12.3.1.3. Klasik Dönem sonat biçiminden örnek eserleri özelliklerine uygun çalar.

12.3.1.4. Klasik Dönem'e ait eser ve etütleri özelliklerine uygun çalar.

12.4. DİZİ - MAKAMLAR VE İLGİLİ DAĞARCIK IV

Terimler: Saba, mi majör, do diyez minör, hüzzam, la bemol majör, fa minör.

12.4.1. Saba Makamı

Konu Açıklaması: Saba makamında geçmiş kazanımlarla ilişkilendirilebilecek Türk halk müziği (halay, zeybek, türkü vb.) ve Türk sanat müziği (şarkı, peşrev, saz semaisi, sirto, longa vb.) eser örneklerine yer verilmelidir. Saba makamına ait dizi ve eserler Türk müziğinde “yerinden çalma”, “1 ses” “4 ses” gibi ifadelerle adlandırılan transpoze uygulamalarla pekiştirilmelidir.

12.4.1.1. Saba makamını açıklar.

12.4.1.2. Saba makamı dizisini çalar.

12.4.1.3. Saba makamında eserler çalarak dağarcık oluşturur.

12.4.2. Mi Majör Dizisi

12.4.2.1. Mi majör dizisini açıklar.

12.4.2.2. Mi majör dizi çalar.

Mi majör tonunda geçmiş kazanımlarla ilişkilendirilebilecek örnek etüt ve eserler seslendirilmesi sağlanmalıdır.

12.4.2.3. Mi majör tonunda etüt ve eserler çalarak dağarcık oluşturur.

12.4.3. Do Diyez Minör Dizisi

12.4.3.1. Do diyez minör dizisini açıklar.

Minör dizilerdeki armonik, melodik kavramları açıklanarak örnekler uygulanmalıdır.

12.4.3.2. Do diyez minör dizisini çalar.

Do diyez minör tonunda geçmiş kazanımlarla ilişkilendirilebilecek örnek etüt ve eserler seslendirilmesi sağlanmalıdır.

12.4.3.3. Do diyez minör tonunda etüt ve eserler çalarak dağarcık oluşturur.

12.4.4. Segâh Makamı

Konu Açıklaması: Segâh makamında geçmiş kazanımlarla ilişkilendirilebilecek Türk halk müziği halay, zeybek, türkü vb.) ve Türk sanat müziği (şarkı, peşrev, saz semaisi, sirto, longa vb.) eser örneklerine yer verilmelidir. Segâh makamına ait dizi ve eserler Türk müziğinde “yerinden çalma”, “1 ses” “4 ses” gibi ifadelerle adlandırılan transpoze uygulamalarla pekiştirilmelidir.

12.4.4.1. Segâh makamını açıklar.

12.4.4.2. Segâh makamı dizisini çalar.

12.4.4.3. Segâh makamında eserler çalarak dağarcık oluşturur.

12.4.5. La Bemol Majör Dizisi

12.4.5.1. La bemol majör dizisini açıklar.

12.4.5.2. La bemol majör dizi çalar.

La bemol majör tonunda geçmiş kazanımlarla ilişkilendirilebilecek örnek etüt ve eserler seslendirilmesi sağlanmalıdır.

12.4.5.3. La bemol majör tonunda etüt ve eserler çalarak dağarcık oluşturur.

12.4.6. Fa Minör Dizisi

12.4.6.1. Fa minör dizisini açıklar.

Minör dizilerdeki armonik, melodik kavramlar açıklanarak örnekler uygulanmalıdır.

12.4.6.2. Fa minör dizisini çalar.

Fa minör tonunda geçmiş kazanımlarla ilişkilendirilebilecek örnek etüt ve eserler seslendirilmesi sağlanmalıdır.

12.4.6.3. Fa minör tonunda etüt ve eserler çalarak dağarcık oluşturur.

12.4.7. Hüzam Makamı

Konu Açıklaması: Hüzam makamında geçmiş kazanımlarla ilişkilendirilebilecek Türk halk müziği (halay, zeybek, türkü vb.) ve Türk sanat müziği (şarkı, peşrev, saz semaisi, sirtö, longa vb.) eser örneklerine yer verilmelidir. Hüzam makamına ait dizi ve eserler Türk müziğinde “yerinden çalma”, “1 ses” “4 ses” gibi ifadelerle adlandırılan transpoze uygulamalarla pekiştirilmelidir.

12.4.7.1. Hüzam makamını açıklar.

12.4.7.2. Hüzam makamı dizisini çalar.

12.4.7.3. Hüzam makamında eserler çalarak dağarcık oluşturur.

12.5. ÇOK SESLİLİK III

12.5.1. Akor ve Çift Ses Çalma

12.5.1.1. Akor kavramını açıklar.

12.5.1.2. Etüt veya eserlerde üç sesli akor çalar.

12.5.1.3. Etüt veya eserlerde dört sesli akor çalar.

12.5.1.4. Boş tel kullanarak I.-II.-IV. pozisyonda çift ses çalar.

a) Önceki çok seslilik kazanımlarının beceri seviyeleri artırılarak örnekler uygulanmalıdır.

b) Önceki kazanımlarla ilişkili eserlere yer verilmelidir.

12.5.2. Eşlikli Çalma

12.5.2.1. Çok seslendirmede eşlikli çalmanın önemini kavrar.

12.5.2.2. Eşlikli etüt ve eser çalar.

a) Önceki çok seslilik kazanımlarıyla ilişkili örnek eserler çalınması sağlanmalıdır.

b) Öğrencinin seviyesine uygun eşlikli çalabileceği (çello-çello, çello-ke-man, çello-viyola, çello-piyano, çello-gitar, çello-kanun, çello-ut,) dağarcık oluşturması sağlanmalıdır.

12.6. UYGULAMA SERGİLEME DAĞARCIĞI II

Terimler: Türkü, zeybek, sirto, peşrev.

12.6.1. Türk Müziği

12.6.1.1. Türk müzik türlerini yorumlar.

12.6.1.2. Türk müziklerinden örnek eserler çalar.

Türkü, zeybek, sirto, peşrev, vb. Türk müziği örnekleri, önceki kazanımlarla pekiştirilerek, konser, dinleti, vb. etkinliklerde sergilenecek dağarcık oluşturulması sağlanmalıdır.

12.6.2. Klasik Batı Müziği

12.6.2.1. Batı müziklerinden örnekleri yorumlar.

12.6.2.2. Batı müziğinden örnek eserler çalar.

Sonat, sonatin, süit vb. Batı müziği örnekleri önceki kazanımlarla pekiştirilerek, konser, dinleti vb. etkinliklerde sergilenecek dağarcık oluşturulması sağlanmalıdır.

12.6.3. Popüler Müzikler

12.6.3.1. Popüler müzikleri yorumlar.

12.6.3.2. Popüler müziklerden örnek eserler çalar.

Pop, caz, tango, vb. popüler müzik örnekleri önceki kazanımlarla pekiştirilerek, konser, dinleti vb. etkinliklerde sergilenecek dağarcık oluşturulması sağlanmalıdır.